# KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2022/1361

**(2022. gada 28. jūlijs)**

**par grozījumiem Regulā (ES) Nr. 748/2012 attiecībā uz kompetento iestāžu sertifikācijas, uzraudzības un izpildes uzdevumiem, īstenojot noteikumus par organizācijām, kas iesaistītas aviācijas sportā un izklaides lidojumos izmantojamu gaisa kuģu projektēšanā un ražošanā**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 ([1]), un jo īpaši tās 62. panta 14. un 15. punktu,

tā kā:

(1) Komisijas Regulā (ES) Nr. 748/2012 ([2]) ir noteiktas prasības sertifikācijai, kas attiecas uz civilo gaisa kuģu ražojumu, daļu un ierīču, kā arī tajos uzstādāmo dzinēju, propelleru un daļu lidojumderīgumu un atbilstību vides aizsardzības prasībām, ieskaitot projektēšanas un ražošanas organizāciju sertifikāciju.

(2) Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2022/1358 ([3]) par gaisa kuģiem, kurus izmanto aviācijas sportā un izklaides lidojumiem, ir vienkārši un samērīgi noteikumi, kas ir atbilstoši izmaksām un mazina nevajadzīgu administratīvo un finansiālo slogu organizācijām, kuras iesaistītas šādu gaisa kuģu projektēšanā un ražošanā, un vienlaikus saglabā vajadzīgo drošības līmeni.

(3) Tāpēc jāievieš arī atbilstoši noteikumi par kompetento iestāžu sertifikācijas, uzraudzības un izpildes uzdevumiem, lai nodrošinātu, ka tiek vienādi īstenoti vienkāršie un samērīgie noteikumi, kas ar Deleģēto regulu (ES) 2022/1358 ieviesti attiecībā uz gaisa kuģiem, kuri galvenokārt paredzēti izmantošanai sportā un izklaidē.

(4) Deleģētajā regulā (ES) 2022/1358 tādu gaisa kuģu projektēšanā un ražošanā iesaistītajām organizācijām ir noteikts pietiekams pārejas laiks, lai nodrošinātu, ka tās panāk atbilstību jaunajiem noteikumiem un procedūrām, kas ieviestas ar minēto regulu. Tas pats pārejas laiks jāpiemēro noteikumiem par kompetentajām iestādēm.

(5) Tāpēc Regula (ES) Nr. 748/2012 būtu jāgroza.

(6) Šajā regulā noteiktie pasākumi saskan ar Atzinumu Nr. 05/2021 ([4]), ko Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra (EASA) izdevusi saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 76. panta 1. punktu.

(7) Šajā regulā noteiktie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi atbilstīgi Regulas (ES) 2018/1139 127. panta 1. punktam izveidotā komiteja,

([1]) OV L 212, 22.8.2018., 1. lpp.

([2]) Komisijas Regula (ES) Nr. 748/2012 (2012. gada 3. augusts), ar ko paredz īstenošanas noteikumus par sertifikāciju attiecībā uz gaisa kuģu un ar tiem saistīto ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīgumu un atbilstību vides aizsardzības prasībām, kā arī projektēšanas un ražošanas organizāciju sertifikāciju (OV L 224, 21.8.2012., 1. lpp.).

([3]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/1358 (2022. gada 2. jūnijs), ar ko Regulu (ES) Nr. 748/2012 groza attiecībā uz samērīgāku prasību īstenošanu gaisa kuģiem, ko izmanto sporta un atpūtas aviācijā (OV L 205, 5.8.2022., 7.. lpp.

([4]) Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūras 2021. gada 22. oktobra Atzinums Nr. 05/2021, 21. daļa, Aviācijas sportā un izklaides lidojumos izmantojamo gaisa kuģu un ar tiem saistīto ražojumu un daļu sertifikācija un konstrukcijas atbilstības deklarācija un organizāciju projektēšanas un ražošanas spēju deklarācija, https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions/opinion-052021.

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

*1. pants*

Regulas (ES) Nr. 748/2012 Ib pielikums (21. daļa "Vieglie gaisa kuģi") tiek grozīta saskaņā ar šīs regulas pielikumu.

*2. pants*

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

To piemēro no 2023. gada 25. augusta.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2022. gada 28. jūlijā

*Komisijas vārdā –*
*priekšsēdētāja*
Ursula VON DER LEYEN

*PIELIKUMS*

Regulas (ES) Nr. 748/2012 Ib pielikumu (21. daļu "Vieglie gaisa kuģi") groza šādi:

1) pievieno šādu 21.L.1. un 21.L.2. punktu:

"21.L.1. **Darbības joma**

a) Šā pielikuma (21. daļas "Vieglie gaisa kuģi") A iedaļa ievieš noteikumus, kas nosaka tiesības un pienākumus šādām personām, kuru galvenā uzņēmējdarbības vieta atrodas kādā dalībvalstī:

1) saskaņā ar šo pielikumu izdota vai izdodama sertifikāta pieteikuma iesniedzējam un turētājam;

2) fiziskām un juridiskām personām, kas saskaņā ar šo pielikumu paziņo projektēšanas atbilstību, projektēšanas vai ražošanas iespējas vai gatavojas sniegt šādus paziņojumus;

3) gaisa kuģa atbilstības apliecinājuma vai dzinēja, propellera vai saskaņā ar šo pielikumu ražotas daļas autorizētā izmantošanas sertifikāta (*EASA* 1. veidlapa) parakstītājam.

b) Šā pielikuma B iedaļa ievieš noteikumus, ar kuriem Aģentūra un valstu kompetentās iestādes nosaka sertifikāciju, uzraudzību un izpildi saskaņā ar šo pielikumu, un prasības to administrēšanas un pārvaldības sistēmām, kas attiecas uz šo uzdevumu pildīšanu.

21.L.2. **Kompetentā iestāde**

Šajā pielikumā "kompetentā iestāde":

a) A iedaļas A apakšiedaļā:

1) attiecībā uz projektēšanas organizācijām ir Aģentūra;

2) attiecībā uz ražošanas organizāciju ir tās dalībvalsts izraudzītā iestāde, kurā organizācijai ir galvenā uzņēmējdarbības vieta; vai Aģentūra, ja atbildība ir pārdalīta Aģentūrai saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 64. vai 65. pantu;

b) A iedaļas B, C, D, E, F, J, K, M, N un Q apakšiedaļā ir Aģentūra;

c) A iedaļas G, H, I un R apakšiedaļā ir tās dalībvalsts izraudzītā iestāde, kurā organizācijai ir galvenā uzņēmējdarbības vieta; vai Aģentūra, ja atbildība ir pārdalīta Aģentūrai saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 64. vai 65. pantu;

d) A iedaļas P apakšiedaļā:

1) attiecībā uz gaisa kuģiem, kas reģistrēti dalībvalstī, ir reģistrācijas dalībvalsts izraudzītā iestāde;

2) attiecībā uz nereģistrētiem gaisa kuģiem ir tās dalībvalsts izraudzītā iestāde, kas ir noteikusi to identifikācijas zīmes;

3) attiecībā uz to lidošanas nosacījumu apstiprināšanu, kas saistīti ar projekta drošumu, ir Aģentūra.";

2) B iedaļu groza šādi:

a) regulā iekļauj šādu A apakšiedaļu:

"A APAKŠIEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

21.L.B.11. **Uzraudzības dokumentācija**

Kompetentā iestāde attiecīgajiem darbiniekiem nodrošina visus tiesību aktus, standartus, noteikumus, tehniskās publikācijas un saistītos dokumentus, lai šie darbinieki varētu veikt savus uzdevumus un izpildīt pienākumus.

21.L.B.12. **Informācijas apmaiņa**

a) Dalībvalsts kompetentā iestāde un Aģentūra apmainās ar informāciju, kas tām ir tapusi pieejama, veicot pārbaudes un uzraudzību saskaņā ar šo iedaļu, un kas ir lietderīga otrai pusei, veicot sertifikācijas, uzraudzības vai izpildes uzdevumus saskaņā ar šo iedaļu.

b) Dalībvalsts kompetentā iestāde un Aģentūra saskaņā ar šo pielikumu koordinē projektēšanas un ražojumu un daļu ražošanas pārbaudes un uzraudzību, kas ir vērsta uz produktu, tai skaitā, ja nepieciešams, veicot kopīgus uzraudzības apmeklējumus.

21.L.B.13. **Informācija Aģentūrai**

a) Ja radušās būtiskas problēmas Regulas (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu īstenošanā, dalībvalsts kompetentā iestāde informē Aģentūru 30 dienu laikā kopš šo problēmu parādīšanās.

b) Neskarot Regulas (ES) Nr. 376/2014 un tās deleģētos un īstenošanas aktus, dalībvalsts kompetentā iestāde, cik drīz vien iespējams, sniedz Aģentūrai drošības ziņā nozīmīgu informāciju, kas izriet no ziņojumiem par atgadījumiem, kurus glabā valsts datubāzē saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 376/2014 6. panta 6. punktu.

21.L.B.14. **No trešām valstīm saņemtie lidojumderīguma norādījumi**

Ja dalībvalsts kompetentā iestāde saņem lidojumderīguma norādījumu no trešās valsts kompetentās iestādes, šo lidojumderīguma norādījumu nodod Aģentūrai.

21.L.B.15. **Tūlītēja reaģēšana uz drošības problēmu**

a) Neskarot Regulu (ES) Nr. 376/2014 un tās deleģētos un īstenošanas aktus, dalībvalsts kompetentā iestāde ievieš sistēmu drošības informācijas pienācīgai apkopošanai, analizēšanai un izplatīšanai.

b) Aģentūra īsteno sistēmu pienācīgai visas saņemtās attiecīgās drošuma informācijas analizēšanai un bez nepamatotas kavēšanās nodod dalībvalstīm un Komisijai visu informāciju, tostarp ieteikumus vai informāciju par veicamajām koriģējošajām darbībām, kura tām nepieciešama, lai laicīgi reaģētu uz drošuma problēmu, kas saistīta ar Regulas (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu darbības jomā ietilpstošajiem ražojumiem, daļām, personām vai organizācijām.

c) Pēc a) un b) apakšpunktā minētās informācijas saņemšanas dalībvalsts kompetentā iestāde veic attiecīgus pasākumus drošības problēmas novēršanai.

d) Par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 21.L.B.15. punkta c) apakšpunktu, nekavējoties informē visas personas un organizācijas, kurām jānodrošina atbilstība šiem pasākumiem saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem. Dalībvalsts kompetentā iestāde par šiem pasākumiem informē arī Aģentūru un, ja nepieciešama kopīga rīcība, arī citas iesaistītās dalībvalstis.

21.L.B.16. **Pārvaldības sistēma**

a) Kompetentā iestāde izveido un uztur pārvaldības sistēmu, kurā ir vismaz šādi elementi:

1) dokumentētas politikas nostādnes un procedūras, kurās aprakstīta tās organizatoriskā struktūra, līdzekļi un metodes, ar ko panāk atbilstību Regulai (ES) 2018/1139, Regulai (ES) Nr. 376/2014 un uz to pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem. Procedūras regulāri atjaunina, un tās ir kompetentās iestādes darba pamatdokumenti visu attiecīgo uzdevumu veikšanai;

2) pietiekams darbinieku skaits kompetentās iestādes funkciju veikšanai un pienākumu izpildei. Jābūt sistēmai, ar kuru plānot darbinieku pieejamību, lai nodrošinātu visu uzdevumu pienācīgu izpildi;

3) darbinieki, kuri ir kvalificēti viņiem uzticēto uzdevumu veikšanai un kuri ir guvuši nepieciešamās zināšanas, pieredzi, sākotnējo apmācību un periodisko apmācību, lai nodrošinātu kompetences nepārtrauktību;

4) piemēroti līdzekļi un biroju telpas uzticēto uzdevumu izpildei;

5) funkcija, ar ko pārrauga pārvaldības sistēmas atbilstību attiecīgajām prasībām un procedūru piemērotību, tai skaitā iekšējā revīzijas procesa un drošības risku pārvaldības procesa izveidi. Atbilstības pārraudzības funkcija ietver atgriezeniskās saites sistēmu kompetentās iestādes augstākās vadības informēšanai par revīzijas atzinumiem, lai vajadzības gadījumā veiktu koriģējošas darbības;

6) persona vai personu grupa, kas atbildīga kompetentās iestādes augstākajai vadībai par atbilstības pārraudzības funkciju.

b) Kompetentā iestāde katrai darbības jomai, tostarp pārvaldības sistēmai, ieceļ vienu vai vairākas personas, kam ir vispārēja atbildība par attiecīgā(-o) uzdevuma(-u) pārvaldību.

c) Kompetentā iestāde izveido procedūras dalībai savstarpējā visas nepieciešamās informācijas apmaiņā un palīdzības sniegšanā ar citām attiecīgajām kompetentajām iestādēm un nodrošina tām palīdzību neatkarīgi no tā, vai tās atrodas attiecīgajā dalībvalstī vai citās dalībvalstīs, tai skaitā par:

1) visiem atzinumiem un turpmākiem pasākumiem, kas veikti to personu un organizāciju uzraudzības rezultātā, kuras darbojas vienas dalībvalsts teritorijā, bet kuras ir sertificējusi citas dalībvalsts kompetentā iestāde vai Aģentūra;

2) informāciju, kas iegūta no obligāti vai brīvprātīgi iesniegtiem ziņojumiem par notikumiem, kā noteikts 21.L.A.3. punktā.

d) Standartizācijas nolūkos Aģentūrai tiek nodrošinātas ar dalībvalsts kompetentās iestādes pārvaldības sistēmu saistīto procedūru un to grozījumu kopijas.

21.L.B.17. **Uzdevumu sadale kvalificētām struktūrām**

a) Kompetentā iestāde var uzticēt kvalificētām struktūrām uzdevumus, kas saistīti ar tādu ražojumu un daļu, un fizisku vai juridisku personu sākotnējo sertificēšanu vai pastāvīgu uzraudzību, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemtie deleģētie un īstenošanas akti. Uzdevumu sadalē kompetentā iestāde nodrošina, ka tā:

1) ir ieviesusi sistēmu, ar kuru sākotnēji un pastāvīgi novērtē, vai kvalificētā struktūra atbilst Regulas (ES) 2018/1139 VI pielikumam "Pamatprasības kvalificētām struktūrām". Minēto sistēmu un novērtēšanas rezultātus dokumentē;

2) ar kvalificēto struktūru ir panākusi dokumentētu vienošanos, kas abpusēji apstiprināta attiecīgajā vadības līmenī un kur ir noteikti:

i) veicamie uzdevumi;

ii) iesniedzamās deklarācijas, ziņojumi un uzskaites dati;

iii) tehniskie nosacījumi, kuri jāizpilda šādu uzdevumu veikšanā;

iv) saistītais atbildības nodrošinājums;

v) aizsardzība, kuru nodrošina šādu uzdevumu izpildes laikā iegūtajai informācijai.

b) Kompetentā iestāde nodrošina, ka 21.L.B.16. punkta a) apakšpunkta 5. punktā prasītais iekšējās revīzijas process un drošības risku pārvaldības process aptver visus sertificēšanas un pastāvīgās uzraudzības uzdevumus, kurus kompetentās iestādes vārdā veic kvalificētā struktūra.

21.L.B.18. **Izmaiņas pārvaldības sistēmā**

a) Kompetentajā iestādē ir ieviesta sistēma, ar kuru nosaka izmaiņas, kas ietekmē tās iespējas veikt uzdevumus un izpildīt pienākumus, kuri noteikti Regulā (ES) 2018/1139, Regulā (ES) Nr. 376/2014 un uz to pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos. Šī sistēma nodrošina, ka kompetentā iestāde var veikt nepieciešamās darbības, lai uzturētu pārvaldības sistēmas piemērotību un efektivitāti.

b) Kompetentā iestāde atjaunina savu pārvaldības sistēmu, tajā laikus atspoguļojot visas Regulā (ES) 2018/1139, Regulā (ES) Nr. 376/2014 un uz to pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos veiktās izmaiņas, lai nodrošinātu sistēmas efektīvu īstenošanu.

c) Dalībvalsts kompetentā iestāde informē Aģentūru par izmaiņām, kas ietekmē tās iespējas veikt uzdevumus un izpildīt pienākumus, kuri noteikti Regulā (ES) 2018/1139, Regulā (ES) Nr. 376/2014 un uz to pamata pieņemtajos deleģētajos un īstenošanas aktos.

21.L.B.19. **Strīdu izšķiršana**

Dalībvalsts kompetentā iestāde savās dokumentētajās procedūrās nosaka strīdu izšķiršanas kārtību.

21.L.B.20. **Uzskaite**

a) Kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina šādas informācijas pienācīgu saglabāšanu, pieejamību un ticamu izsekojamību:

1) pārvaldības sistēmā dokumentētās politikas nostādnes un procedūras;

2) personāla apmācība, kvalifikācijas un atļaujas;

3) uzdevumu sadale, iekļaujot gan 21.L.B.17. punktā prasītos elementus, gan informāciju par sadalītajiem uzdevumiem;

4) sertifikācijas procesi un sertificēto un atzīto organizāciju pastāvīgā uzraudzība, tai skaitā:

i) sertifikāta pieteikumi;

ii) iespēju paziņojumi;

iii) projekta atbilstības paziņojumi;

iv) kompetentās iestādes pastāvīgās uzraudzības programma, ietverot visus novērtējumu, revīziju un pārbaužu uzskaites datus;

v) izdotie sertifikāti, ieskaitot visas tajos izdarītās izmaiņas;

vi) uzraudzības programmas kopija, kurā uzskaitīti datumi, kad jāveic revīzijas, un datumi, kad tās veiktas;

vii) visas oficiālās sarakstes kopijas;

viii) ieteikumi par sertifikāta izdošanu vai pagarināšanu vai deklarācijas reģistrācijas pagarināšanu, informācija par atzinumiem un organizāciju veiktajiem pasākumiem šo atzinumu slēgšanai, ietverot slēgšanas datumu, izpildes nodrošināšanas pasākumus un novērojumus;

ix) visi novērtējumu, revīziju vai pārbaužu ziņojumi, ko izdevusi cita kompetentā iestāde;

x) visu organizācijas rokasgrāmatu, procedūru un procesu vai instrukciju un to grozījumu kopijas;

xi) visu citu kompetentās iestādes apstiprināto dokumentu kopijas;

5) gaisa kuģa atbilstības apliecinājumi (*EASA* 52.b veidlapa) vai dzinēju, propelleru vai daļu, kuras tā ir pārbaudījusi saskaņā ar šā pielikuma R apakšiedaļu, autorizēti izmantošanas sertifikāti (*EASA* 1. veidlapa).

b) Dalībvalsts kompetentā iestāde uzskaitē ietver:

1) organizāciju ierosināto alternatīvo atbilstības nodrošināšanas līdzekļu izvērtēšanu un paziņošanu Aģentūrai un pašas kompetentās iestādes izmantoto alternatīvo atbilstības nodrošināšanas līdzekļu novērtējumu;

2) saskaņā ar 21.L.B.13. punktu iesniegto drošības informāciju un turpmākos pasākumus;

3) aizsardzības un elastīguma noteikumu piemērošanu saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 71. panta 1. punktu un 76. panta 4. punktu.

c) Kompetentā iestāde uztur visu tās izdoto sertifikātu un reģistrēto deklarāciju sarakstu.

d) Visus a), b) un c) apakšpunktā minētos uzskaites datus glabā vismaz piecus gadus, ievērojot piemērojamos datu aizsardzības tiesību aktus.

e) Visus a), b) un c) apakšpunktā minētos uzskaites datus pēc pieprasījuma dara pieejamus citas dalībvalsts kompetentajām iestādēm vai Aģentūrai.

21.L.B.21. **Atzinumi un novērojumi**

a) Ja kompetentā iestāde pārbaudes vai uzraudzības laikā vai citā veidā konstatē neatbilstību piemērojamām Regulas (ES) 2018/1139 prasībām un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem, šo regulu noteiktajai procedūrai vai instrukcijām vai saskaņā ar šīm regulām izdotam sertifikātam vai deklarācijai, tā, neskarot citas papildu darbības, kuras nosaka šīs regulas, sagatavo atzinumu.

b) Kompetentajā iestādē ir ieviesta sistēma atzinumu nozīmīguma analizēšanai drošības ziņā.

Kompetentā iestāde izsniedz 1. līmeņa atzinumu, ja tiek konstatēta būtiska neatbilstība, kas samazina drošību vai nopietni apdraud lidojumu drošību vai projektēšanas organizācijas gadījumā var novest pie nekontrolētas neatbilstības un potenciāli nedroša stāvokļa saskaņā ar 21.L.B.23. punktu; 1. līmeņa atzinumi arī ietver, bet neaprobežojas ar šādiem gadījumiem:

1) kompetentajai iestādei parastajā darbalaikā un pēc diviem rakstveida pieprasījumiem nav nodrošināta piekļuve organizācijas vai fiziskas personas, vai juridiskas personas telpām, kā noteikts 21.L.A.10. punktā;

2) tiek sniegta nepareiza informācija vai viltoti dokumentārie pierādījumi;

3) ir pierādījumi par nolaidīgu profesionālo darbību vai sertifikāta, deklarācijas vai paziņojuma, kas izdots saskaņā ar šo pielikumu, krāpniecisku izmantošanu;

4) atbildīgā vadītāja vai attiecīgi projektēšanas organizācijas vadītāja neesība.

Kompetentā iestāde izdod 2. līmeņa atzinumu, ja tiek konstatēta neatbilstība piemērojamām Regulas (ES) 2018/1139 prasībām un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem, šo regulu noteiktajai procedūrai vai instrukcijām vai saskaņā ar šīm regulām izdotai deklarācijai, bet šī neatbilstība nav klasificēta kā 1. līmeņa atzinums.

c) Kompetentā iestāde rakstveidā informē organizāciju vai fizisku personu, vai juridisku personu par atzinumu un pieprasa veikt koriģējošas darbības, lai novērstu konstatēto(-ās) neatbilstību(-as).

d) 1. līmeņa atzinuma gadījumā kompetentā iestāde nekavējoties un atbilstīgi rīkojas saskaņā ar 21.L.B.22. punktu, ja vien atzinums neattiecas uz projektēšanas organizāciju, kas ir paziņojusi savas projektēšanas iespējas, un tādā gadījumā Aģentūra vispirms piešķir organizācijai koriģējošo darbību īstenošanas laikposmu, kas ir atbilstošs atzinuma būtībai un nekādā gadījumā nepārsniedz 21 darba dienu. Šis laikposms sākas datumā, kad organizācijai tiek nosūtīts rakstveida paziņojums par atzinumu, kurā prasīts veikt koriģējošas darbības konstatētās neatbilstības novēršanai. Ja 1. līmeņa atzinums ir tieši saistīts ar gaisa kuģi, kompetentā iestāde informē kompetento iestādi dalībvalstī, kurā šis gaisa kuģis ir reģistrēts.

e) Attiecībā uz 2. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde piešķir organizācijai vai fiziskai personai, vai juridiskai personai koriģējošās darbības īstenošanas laikposmu, kas ir atbilstošs atzinuma būtībai. Šis laikposms sākas datumā, kad organizācijai vai fiziskai personai, vai juridiskai personai tiek nosūtīts rakstveida paziņojums par atzinumu, kurā prasīts veikt koriģējošas darbības konstatētās neatbilstības novēršanai. Šā laikposma beigās un atbilstīgi atzinuma būtībai kompetentā iestāde drīkst laikposmu pagarināt, ja koriģējošo darbību plāns ir saskaņots ar kompetento iestādi.

Kompetentā iestāde novērtē organizācijas vai fiziskas personas, vai juridiskas personas ierosinātās koriģējošās darbības un plānu to īstenošanai un, ja novērtējumā secināts, ka tie ir pietiekami neatbilstības novēršanai, apstiprina tos.

Ja organizācija vai fiziska persona, vai juridiska persona neiesniedz pieņemamu koriģējošo darbību plānu vai kompetentās iestādes apstiprinātajā vai pagarinātajā laikposmā neveic koriģējošas darbības, atzinuma līmeni paaugstina līdz 1. līmenim un veic d) apakšpunktā noteikto darbību.

f) Gadījumos, kad nav vajadzīgs ne 1., ne 2. līmeņa atzinums, kompetentā iestāde var izteikt novērojumus:

1) ja kāda elementa darbība novērtēta kā neefektīva;

2) ja ir konstatēts elements, kas var potenciāli izraisīt neatbilstību, vai

3) ja ierosinājumi vai uzlabojumi skar organizācijas vispārīgos drošības rādītājus.

Saskaņā ar šo punktu izteiktos novērojumus kompetentā iestāde reģistrē un rakstveidā paziņo organizācijai vai fiziskai personai, vai juridiskai personai.

21.L.B.22. **Izpildes pasākumi**

a) Kompetentā iestāde:

1) aptur sertifikātu, ja tai ir pamats uzskatīt, ka šāda rīcība ir nepieciešama, lai novērstu gaisa kuģa drošības ticamu apdraudējumu;

2) izdod lidojumderīguma norādījumus saskaņā ar 21.L.B.23. punkta nosacījumiem;

3) aptur, atsauc vai ierobežo sertifikātu, ja šādi jārīkojas saskaņā ar 21.L.B.21. punkta d) apakšpunktu;

4) aptur vai atsauc lidojumderīguma sertifikātu vai ierobežoto lidojumderīguma sertifikātu, ja ir izpildīti 21.L.B.163. punkta b) apakšpunktā norādītie nosacījumi;

5) aptur vai atsauc trokšņa līmeņa sertifikātu vai ierobežoto trokšņa līmeņa sertifikātu, ja ir izpildīti 21.L.B.173. punkta b) apakšpunktā norādītie nosacījumi;

6) nekavējoties un atbilstīgi rīkojas, lai ierobežotu vai aizliegtu organizācijas vai fiziskas personas, vai juridiskas personas aktivitātes, ja kompetentā iestāde pamatoti uzskata, ka šāda rīcība ir nepieciešama, lai novērstu gaisa kuģa drošības ticamu apdraudējumu;

7) ierobežo vai aizliedz tādas organizācijas vai fiziskas personas, vai juridiskas personas darbības, kura ir deklarējusi savas iespējas projektēt vai ražot ražojumus un daļas saskaņā ar A iedaļu vai kura izdod atbilstības apliecinājumus (*EASA* 52.b veidlapa) vai autorizētus izmantošanas sertifikātus (*EASA* 1. veidlapa) saskaņā ar šā pielikuma A iedaļas R apakšiedaļu atbilstoši 21.L.B.21. punkta d) apakšpunktam;

8) nereģistrē projekta atbilstības deklarāciju, kamēr nav atrisināti sākotnējās uzraudzības pārbaudes atzinumi;

9) uz laiku vai pastāvīgi dereģistrē projekta atbilstības deklarāciju vai iespēju deklarāciju atbilstoši 21.L.B.21. punkta d) apakšpunktam;

10) veic turpmākus izpildes pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka tiek izbeigta neatbilstība Regulas (ES) 2018/1139 II pielikumā un šajā pielikumā izklāstītajām pamatprasībām, un, ja vajadzīgs, novērš neatbilstības sekas.

b) Pēc izpildes pasākuma veikšanas saskaņā ar a) apakšpunktu kompetentā iestāde paziņo par to adresātam, nosauc iemeslus un informē adresātu par tiesībām pārsūdzēt.

21.L.B.23. **Norādījumi attiecībā uz lidojumderīgumu**

a) Norādījums attiecībā uz lidojumderīgumu ir Aģentūras izdots vai pieņemts dokuments, kas uzliek pienākumu veikt darbības ar gaisa kuģi, lai atjaunotu pieļaujamu lidojumu drošības līmeni, ja pierādījumi liecina, ka citādi šā gaisa kuģa lidojumu drošības līmenis var tikt apdraudēts.

b) Aģentūra izdod norādījumu attiecībā uz lidojumderīgumu, ja:

1) Aģentūra ir konstatējusi, ka gaisa kuģī stāvoklis ir nedrošs gaisa kuģa vai gaisa kuģī uzstādīta dzinēja, propellera vai daļas trūkuma dēļ; un

2) minētais stāvoklis, visticamāk, būs vai radīsies citos gaisa kuģos.

c) Norādījumā attiecībā uz lidojumderīgumu ir iekļautas vismaz turpmāk norādītās ziņas:

1) nedrošs stāvoklis;

2) ietekmētais gaisa kuģis;

3) vajadzīgā rīcība;

4) vajadzīgās rīcības izpildes laiks;

5) spēkā stāšanās diena.

21.L.B.24. **Līdzekļi atbilstības panākšanai**

a) Aģentūra izstrādā attiecīgus līdzekļus atbilstības panākšanai (*AMC*), ko var izmantot, lai panāktu atbilstību Regulai (ES) 2018/1139 un uz tās pamata izdotajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

b) Lai panāktu atbilstību šai regulai, var izmantot alternatīvus līdzekļus atbilstības panākšanai.

c) Kompetentās iestādes informē Aģentūru par alternatīvajiem atbilstības nodrošināšanas līdzekļiem, ko izmanto to uzraudzībā esošās fiziskās personas vai juridiskās personas, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai.";

b) regulā iekļauj šādu G, H un I apakšiedaļu:

"G APAKŠIEDAĻA. DEKLARĒTĀS RAŽOŠANAS ORGANIZĀCIJAS

21.L.B.141. **Sākotnējās uzraudzības pārbaude**

a) Saņemot no organizācijas deklarāciju, kurā tā deklarē savas ražošanas iespējas, kompetentā iestāde pārbauda, vai:

1) deklarētājs ir tiesīgs deklarēt savas ražošanas iespējas saskaņā ar 21.L.A.122. punktu;

2) deklarācija satur visu 21.L.A.123. punkta c) apakšpunktā norādīto informāciju un

3) deklarācija nesatur informāciju, kas norāda uz neatbilstību šā pielikuma A iedaļas G apakšiedaļas prasībām.

b) Kompetentā iestāde apliecina deklarācijas saņemšanu, tai skaitā atsevišķas deklarētās ražošanas organizācijas atsauces numura piešķiršanu deklarētājam.

21.L.B.142. **Ražošanas iespēju deklarācijas reģistrācija**

Kompetentā iestāde reģistrē ražošanas iespēju deklarāciju atbilstošā datubāzē, iekļaujot deklarēto darba jomu, ja:

a) deklarētājs ir deklarējis savas iespējas saskaņā ar 21.L.A.123. punktu;

b) deklarētājs ir apņēmies uzņemties saistības saskaņā ar 21.L.A.127. punktu;

c) nepastāv neatrisināti jautājumi saskaņā ar 21.L.B.141. punktu.

21.L.B.143. **Uzraudzība**

a) Kompetentā iestāde uzrauga deklarēto ražošanas organizāciju, lai pārbaudītu deklarētās ražošanas organizācijas nepārtrauktu atbilstību piemērojamajām A iedaļas prasībām un saskaņā ar 21.L.B.15. punkta c) un d) apakšpunktu noteikto drošības pasākumu īstenošanai.

b) Uzraudzība ietver katra jauna gaisa kuģa, dzinēja, propellera vai daļas projekta, kas tiek ražots pirmo reizi, pirmā izstrādājuma pārbaudi, kā to nosaka uzraudzības programma saskaņā ar 21.L.B.144. punktu, deklarētās ražošanas organizācijas turpmāk ražoto gaisa kuģu, dzinēju, propelleru vai daļu pārbaudes.

21.L.B.144. **Uzraudzības programma**

a) Kompetentā iestāde izveido un uztur uzraudzības programmu, lai nodrošinātu atbilstību 21.L.B.143. punktam. Uzraudzības programma ņem vērā organizācijas specifiku, tās darbību sarežģītību un iepriekšējo sertifikācijas un/vai uzraudzības darbību rezultātus, un tās pamatā ir saistīto risku novērtējums. Katrā uzraudzības plānošanas ciklā iekļauj:

1) novērtējumus, revīzijas un pārbaudes, tai skaitā attiecīgi:

i) pārvaldības sistēmas novērtējumus un procesa revīzijas;

ii) ražojumu revīzijas organizācijas tvērumā esošo ražojumu un daļu atbilstošiem paraugiem;

iii) veiktā darba izlases veidošanu; un

iv) neizziņotas pārbaudes;

2) atbildīgā vadītāja un kompetentās iestādes savstarpējas sanāksmes, ko rīko, lai abi būtu pastāvīgi informēti par ikvienu nozīmīgu jautājumu.

b) Uzraudzības programmā iekļauj informāciju par datumiem, kad jāveic novērtējumi, revīzijas, pārbaudes un jārīko sanāksmes, un datumiem, kad faktiski notikušas attiecīgās novērtēšanas, revīzijas, pārbaudes un sanāksmes.

c) Piemēro uzraudzības plānošanas ciklu, kas nepārsniedz 24 mēnešus.

d) Neatkarīgi no c) apakšpunkta uzraudzības plānošanas ciklu var pagarināt līdz 36 mēnešiem, ja kompetentā iestāde ir konstatējusi, ka iepriekšējo 24 mēnešu laikā:

1) organizācija ir pierādījusi, ka tā spēj lietpratīgi noteikt aviācijas drošības apdraudējumus un pārvaldīt ar tiem saistītos riskus;

2) organizācija ir pierādījusi, ka tā pastāvīgi ievēro 21.L.A.128. punktu un pilnībā kontrolē visas ražošanas pārvaldības sistēmas pārmaiņas;

3) nav izdoti 1. līmeņa atzinumi;

4) visas koriģējošās darbības ir īstenotas kompetentās iestādes apstiprinātajā vai pagarinātajā termiņā, kā noteikts 21.L.B.21. punktā.

e) Neatkarīgi no c) apakšpunkta uzraudzības plānošanas ciklu var vēl pagarināt līdz ne vairāk kā 48 mēnešiem, ja papildus d) apakšpunkta nosacījumiem organizācija ir izveidojusi un kompetentā iestāde ir apstiprinājusi iedarbīgu, nepārtrauktu sistēmu kompetentās iestādes pastāvīgai informēšanai par organizācijas drošības rādītājiem un atbilstību normatīvajām prasībām.

f) Uzraudzības plānošanas ciklu var saīsināt, ja tiek pierādīts, ka organizācijas drošības rādītāji ir pazeminājušies.

g) Pabeidzot katru uzraudzības plānošanas ciklu, kompetentā iestāde izdod ieteikuma ziņojumu par deklarētās ražošanas organizācijas darbību turpināšanu, pamatojoties uz tās ražošanas iespēju deklarāciju, kurā atspoguļoti uzraudzības rezultāti.

21.L.B.145. **Uzraudzības darbības**

a) Kompetentā iestāde, pārbaudot deklarētās ražošanas organizācijas atbilstību saskaņā ar 21.L.B.143. punktu un uzraudzības programmu, kas izveidota saskaņā ar 21.L.B.144. punktu:

1) sniedz par uzraudzību atbildīgajam personālam ieteikumus, kā veikt savas funkcijas;

2) veic novērtējumus, revīzijas un pārbaudes, un, ja nepieciešams, neizziņotas pārbaudes;

3) savāc nepieciešamos pierādījumus, kas būtu vajadzīgi, ja jāveic turpmākas darbības, tai skaitā 21.L.B.21. un 21.L.B.22. punktā noteiktie pasākumi;

4) informē deklarēto ražošanas organizāciju par uzraudzības darbību rezultātiem.

b) Ja deklarētās ražošanas organizācijas telpas ir izvietotas vairākās valstīs, kompetentā iestāde, kas nosaukta 21.L.2. punktā, var vienoties par to, ka uzraudzības uzdevumus veic tās(to) dalībvalsts(-u) kompetentā(-ās) iestāde(-es), kurā(-ās) izvietotas pārējās telpas, vai Aģentūra, ja telpas izvietotas trešā valstī. Visas deklarētās ražošanas organizācijas, uz kurām attiecas šāda vienošanās, tiek informētas par šādas vienošanās esību un tās darbības jomu.

c) Lai veiktu kompetentās iestādes uzraudzības darbības telpās, kas izvietotas dalībvalstī, kura nav organizācijas galvenā uzņēmējdarbības vieta, kompetentā iestāde pirms revīzijas uz vietas vai šādu telpu pārbaudes informē par to attiecīgās dalībvalsts kompetento iestādi.

d) Kompetentā iestāde apkopo un apstrādā visu informāciju, ko uzskata par nepieciešamu uzraudzības darbību veikšanai.

e) Ja kompetentā iestāde konstatē deklarētās ražošanas organizācijas neatbilstību piemērojamām A iedaļas prasībām un saskaņā ar 21.L.B.15. punkta c) un d) apakšpunktu noteiktajām drošības pasākumu īstenošanas prasībām, kompetentā iestāde rīkojas saskaņā ar 21.L.B.21. un 21.L.B.22. punktu.

21.L.B.146. **Deklarācijas izmaiņas**

a) Saņemot paziņojumu par pārmaiņām saskaņā ar 21.L.A.128. punktu, kompetentā iestāde pārbauda paziņojuma pilnīgumu saskaņā ar 21.L.B.141. punktu.

b) Kompetentā iestāde atjaunina saskaņā ar 21.L.B.144. punktu izveidoto uzraudzības programmu un pārbauda, vai ir jānosaka nosacījumi, saskaņā ar kuriem organizācija var darboties pārmaiņu laikā.

c) Ja pārmaiņa skar kādu saskaņā ar 21.L.B.142. punktu reģistrētas deklarācijas aspektu, kompetentā iestāde atjaunina reģistru.

d) Pēc a)–c) apakšpunktā prasīto darbību izpildes, kompetentā iestāde apliecina deklarētajai ražošanas organizācijai, ka tā ir saņēmusi paziņojumu.

## H APAKŠIEDAĻA. LIDOJUMDERĪGUMA SERTIFIKĀTI UN IEROBEŽOTIE LIDOJUMDERĪGUMA SERTIFIKĀTI

21.L.B.161. **Pārbaude**

a) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde sagatavo pārbaužu procedūras, iekļaujot vismaz šādus elementus:

1) pieteikuma iesniedzēja atbilstības izvērtējumu;

2) pieteikuma nosacījumu izvērtējumu;

3) lidojumderīguma sertifikātu klasifikāciju;

4) pieteikumam pievienoto dokumentu izvērtējumu;

5) gaisa kuģa pārbaudes;

6) sertifikātam vajadzīgo nosacījumu, ierobežojumu vai limitu noteikšanu.

b) Saņemot lidojumderīguma sertifikāta vai ierobežota lidojumderīguma sertifikāta pieteikumu, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde pārbauda, vai gaisa kuģis iekļaujas 21.L.A.141. punktā noteiktajā darbības jomā.

c) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde veic pietiekamas pārbaudes darbības, lai pamatotu lidojumderīguma sertifikāta vai ierobežota lidojumderīguma sertifikāta izdošanu, saglabāšanu, grozīšanu, apturēšanu vai atsaukšanu. Veicot pārbaudes, kas ir saistītas ar lidojumderīguma sertifikāta vai ierobežota lidojumderīguma sertifikāta izdošanu jaunražotam gaisa kuģim, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izvērtē nepieciešamību veikt gaisa kuģa fizisku pārbaudi, lai nodrošinātu gaisa kuģa lidojumu atbilstību un drošību pirms lidojumderīguma sertifikāta vai ierobežota lidojumderīguma sertifikāta izdošanas. Šajā izvērtējumā ņem vērā:

1) rezultātus, kas gūti šā produkta galīgās komplektācijas pirmā izstrādājuma fiziskā pārbaudē, kuru veikusi reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde saskaņā ar 21.L.B.143. punkta b) apakšpunktu vai 21.L.B.251. punkta b) apakšpunktu vai kuru veikusi kompetentā iestāde, kas uzrauga organizāciju vai fizisku vai juridisku personu, kas ir saražojusi šo gaisa kuģi;

2) laikposmu kopš pēdējās fiziskās pārbaudes, ko veikusi reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde organizācijas ražotam gaisa kuģim vai fiziskai vai juridiskai personai, kura ražojusi šo gaisa kuģi;

3) tādas uzraudzības rezultātus, kas saskaņā ar šā pielikuma G apakšiedaļu vai I pielikuma B iedaļas G apakšiedaļas (21. daļa) veikta organizācijai, kura izdod gaisa kuģa atbilstības apliecinājumu, vai rezultātus pārbaudei, kura veikta saskaņā ar šā pielikuma A iedaļas R apakšiedaļu un kurā pārbaudīti citi atbilstības apliecinājumi (*EASA* 52.b veidlapa) vai autorizēti izmantošanas sertifikāti (*EASA* 1. veidlapa), ko izdevis tas pats parakstītājs;

4) laikposmu kopš organizācijas pēdējā uzraudzības apmeklējuma, kas veikts saskaņā ar šā pielikuma G apakšiedaļu vai I pielikuma B iedaļas G apakšiedaļu (21. daļa), vai laikposmu kopš pēdējās pārbaudes, kura veikta atbilstoši šā pielikuma A iedaļas R apakšiedaļai un kurā pārbaudīts atbilstības apliecinājums (EASA 52.b veidlapa) vai autorizētais izmantošanas sertifikāts (*EASA* 1. veidlapa), ko izdevis tas pats parakstītājs.

21.L.B.162. **Lidojumderīguma sertifikāta vai ierobežota lidojumderīguma sertifikāta izdošana vai grozīšana**

a) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izdod vai groza lidojumderīguma sertifikātu (*EASA* 25. veidlapa, sk. I pielikuma VI papildinājumu (21. daļa)) bez nepamatotas kavēšanās, ja pieteikuma iesniedzējs ir sagatavojis visus 21.L.A.143. punktā prasītos dokumentus un izpilda visas 21.L.A.144. punkta saistības un ja tas ir nodrošinājis:

1) attiecībā uz jaunu gaisa kuģi, ka gaisa kuģis un attiecīgā gadījumā tā dzinējs un propellers atbilst saskaņā ar šā pielikuma B apakšiedaļu apstiprinātam projektam un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī;

2) attiecībā uz lietotu gaisa kuģi, ka:

i) gaisa kuģis un attiecīgā gadījumā tā dzinējs un propellers atbilst saskaņā ar šā pielikuma B apakšiedaļu apstiprinātam tipa projektam un papildu tipa sertifikātam, ja tāds ir, saskaņā ar šā pielikuma D, E vai M apakšiedaļu apstiprinātai izmaiņai vai remontam;

ii) ir ievērota atbilstība piemērojamiem norādījumiem attiecībā uz lidojumderīgumu; un

iii) gaisa kuģis un attiecīgā gadījumā tā dzinējs un propellers ir pārbaudīti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikumu (M daļu) vai Vb pielikumu (ML daļu).

b) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izdod vai groza ierobežotu lidojumderīguma sertifikātu (*EASA* 24.b veidlapa, sk. I papildinājumu) bez nepamatotas kavēšanās, ja pieteikuma iesniedzējs ir sagatavojis visus 21.L.A.143. punktā prasītos dokumentus un izpilda visas 21.L.A.144. punkta saistības un ja tas ir nodrošinājis:

1) attiecībā uz jaunu gaisa kuģi, ka gaisa kuģis un attiecīgā gadījumā tā dzinējs un propellers atbilst gaisa kuģa projektam, par kuru deklarēta projekta atbilstība saskaņā ar šā pielikuma A iedaļas C apakšiedaļu un kuru Aģentūra pieteikšanās laikā ir reģistrējusi saskaņā ar 21.L.B.63. punktu, un tas ir ekspluatācijai drošā stāvoklī;

2) attiecībā uz lietotu gaisa kuģi, ka:

i) gaisa kuģis un attiecīgā gadījumā tā dzinējs un propellers atbilst gaisa kuģa projektam, par kuru deklarēta projekta atbilstība saskaņā ar šā pielikuma A iedaļas C apakšiedaļu un kuru Aģentūra pieteikšanās laikā ir reģistrējusi saskaņā ar 21.L.B.63. punktu, kopā ar projekta izmaiņām vai remonta projekta izmaiņām, par kurām projekta atbilstība ir deklarēta saskaņā ar šā pielikuma A iedaļas F vai N apakšiedaļu un kuras Aģentūra ir reģistrējusi saskaņā ar 21.L.B.122. vai 21.L.B.222. punktu vai kuras deklarētājs ir reģistrējis saskaņā ar 21.L.A.105. punkta c) apakšpunktu;

ii) ir ievērota atbilstība piemērojamiem norādījumiem attiecībā uz lidojumderīgumu; un

iii) gaisa kuģis ir pārbaudīts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikumu (M daļu) vai Vb pielikumu (ML daļu).

c) Atkāpjoties no 21.L.B.162. punkta a) un b) apakšpunkta, attiecībā uz citas dalībvalsts izcelsmes lietotiem gaisa kuģiem jaunās reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izdod lidojumderīguma sertifikātu vai ierobežotu lidojumderīguma sertifikātu, ja pieteikuma iesniedzējs ir sagatavojis 21.L.A.145. punkta b) apakšpunktā prasītos dokumentus un ja kompetentā iestāde ir pārliecināta, ka pieteikuma iesniedzējs atbilst 21.L.A.144. punkta a) apakšpunktam.

d) Attiecībā uz trešās valsts izcelsmes jaunu gaisa kuģi un lietotu gaisa kuģi papildus a) vai b) apakšpunktā minētajam atbilstīgajam lidojumderīguma sertifikātam reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izdod:

1) gaisa kuģim, uz kuru attiecas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikums (M daļa), – sākotnējo lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu (*EASA* 15.a veidlapa, II papildinājums);

2) jaunam gaisa kuģim, uz kuru attiecas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 Vb pielikums (ML daļa), – sākotnējo lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu (*EASA* 15.c veidlapa, II papildinājums);

3) lietotam trešās valsts izcelsmes gaisa kuģim, uz kuru attiecas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 Vb pielikums (ML daļa), – sākotnējo lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu (*EASA* 15.c veidlapa, II papildinājums), kad kompetentā iestāde ir veikusi lidojumderīguma pārbaudi.

e) Lidojumderīguma sertifikātu vai ierobežotu lidojumderīguma sertifikātu izdod uz neierobežotu laiku. To var grozīt tikai reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde.

21.L.B.163. **Uzraudzība**

a) Ja ir pierādījumi, ka ir pārkāpts kāds no nosacījumiem, ar kuriem izdots lidojumderīguma sertifikāts vai ierobežots lidojumderīguma sertifikāts, vai ka turētājs neatbilst Regulas (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu attiecīgajām prasībām vai gaisa kuģim, par kuru ir tikusi deklarēta projekta atbilstība, piemērojamā tipa projektam vai piemērojamā projekta datiem, vai pastāvīga lidojumderīguma prasībām, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izdod atzinumu saskaņā ar 21.L.B.21. punktu.

b) Ja tipa sertifikāts, uz kura pamata izdots lidojumderīguma sertifikāts, tiek apturēts vai atsaukts vai citādi zaudē spēku atbilstoši 21.L.A.30. punktam vai ja projekta atbilstības deklarācija, uz kuras pamata izdots ierobežota lidojumderīguma sertifikāts, vairs nav reģistrēta saskaņā ar 21.L.B.63. punktu, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde rīkojas saskaņā ar 21.L.B.22. punktu.

## I APAKŠIEDAĻA. TROKŠŅA LĪMEŅA SERTIFIKĀTI

21.L.B.171. **Pārbaude**

a) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde sagatavo pārbaužu procedūras, iekļaujot vismaz šādus elementus:

1) pieteikuma iesniedzēja atbilstības izvērtējumu;

2) pieteikuma nosacījumu izvērtējumu;

3) pieteikumam pievienoto dokumentu izvērtējumu;

4) gaisa kuģa pārbaudes.

b) Saņemot trokšņa līmeņa sertifikāta vai ierobežota trokšņa līmeņa sertifikāta pieteikumu, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde pārbauda, vai gaisa kuģis iekļaujas 21.L.A.161. punktā noteiktajā darbības jomā.

c) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde veic pietiekamas pārbaudes darbības attiecībā uz trokšņa līmeņa sertifikāta vai ierobežota trokšņa līmeņa sertifikāta pieteikuma iesniedzēju vai turētāju, lai pamatotu sertifikāta izdošanu, saglabāšanu, grozīšanu, apturēšanu vai atsaukšanu.

21.L.B.172. **Trokšņa līmeņa sertifikāta izdošana vai grozīšana**

a) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izdod vai groza trokšņa līmeņa sertifikātus (*EASA* 45. veidlapa, sk. I pielikuma VII papildinājumu (21. daļa)) un ierobežotos trokšņa līmeņa sertifikātus (*EASA* 45.b veidlapa, sk. II papildinājumu) bez nepamatotas kavēšanās, ja pieteikuma iesniedzējs ir sagatavojis visus 21.L.A.163. punktā noteiktos dokumentus un tā ir pārliecinājusies, ka gaisa kuģis atbilst piemērojamai trokšņa līmeņa informācijai, kas ir noteikta saskaņā ar piemērojamām trokšņa līmeņa prasībām.

b) Lietotam trešās valsts izcelsmes gaisa kuģim trokšņa līmeņa sertifikātu vai ierobežotu trokšņa līmeņa sertifikātu izdod apmaiņā pret attiecīgiem datiem, kurus par trokšņa līmeņiem nodrošina Aģentūras datubāze.

c) Trokšņa līmeņa sertifikātu vai ierobežotu trokšņa līmeņa sertifikātu izdod uz neierobežotu laiku. To var grozīt tikai reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde.

21.L.B.173. **Uzraudzība**

a) Ja ir pierādījumi, ka ir pārkāpts kāds no nosacījumiem, ar kuriem izdots trokšņa līmeņa sertifikāts vai ierobežots trokšņa līmeņa sertifikāts, vai ka turētājs neatbilst Regulas (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemto deleģēto un īstenošanas aktu attiecīgajām prasībām vai gaisa kuģim, par kuru ir tikusi deklarēta projekta atbilstība, piemērojamā tipa projektam vai piemērojamā projekta datiem, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izdod atzinumu saskaņā ar 21.L.B.21. punktu.

b) Ja tipa sertifikāts, uz kura pamata izdots trokšņa līmeņa sertifikāts, tiek apturēts vai atsaukts vai citādi zaudē spēku atbilstoši 21.L.A.30. punktam vai projekta atbilstības deklarācija, uz kuras pamata izdots ierobežots trokšņa līmeņa sertifikāts, vairs nav reģistrēta saskaņā ar 21.L.B.63. punktu, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde rīkojas saskaņā ar 21.L.B.22. punktu";

c) regulā iekļauj šādu P apakšiedaļu:

"P APAKŠIEDAĻA. LIDOŠANAS ATĻAUJA

21.L.B.241. **Pārbaude pirms lidošanas atļaujas izdošanas**

a) Neskarot I pielikuma B iedaļas P apakšiedaļu (21. daļa), dalībvalsts kompetentā iestāde, pārbaudot lidošanas atļaujas izdošanas pieteikumu gaisa kuģim, kas ietilpst šā pielikuma darbības jomā, veic gaisa kuģa fizisku pārbaudi un pārliecinās, ka gaisa kuģis pirms lidojuma atbilst I pielikuma 21.A.708. punktā (21. daļa) definētajam projektam, ja lidošanas atļaujas pieteikums attiecas uz:

1) 21.L.A.25. punktā minētajām atbilstības pierādīšanas darbībām gaisa kuģim, kas ir saņēmis vai plāno saņemt tipa sertifikāciju;

2) 21.L.A.44. punktā minētajām atbilstības pierādīšanas darbībām gaisa kuģim, kuram projekta atbilstība ir deklarēta vai kuram ir plānots to deklarēt.

b) Attiecībā uz visiem citiem lidošanas atļauju izdošanas pieprasījumiem, kas ir saistīti ar darbībām un gaisa kuģiem, kuri ietilpst šā pielikuma darbības jomā, kompetentā iestāde novērtē vajadzību pēc fiziskas pārbaudes saskaņā ar I pielikuma 21.B.520. punktu (21. daļa).

c) Ja kompetentā iestāde gūst pierādījumus, kas norāda, ka gaisa kuģis neatbilst I pielikuma 21. A.708. punktā (21. daļa) definētajam projektam, tā sagatavo atzinumu saskaņā ar 21.L. B.21. punktu.

21.L.B.242. **Pārbaude pirms lidošanas nosacījumu izdošanas**

a) Neskarot I pielikuma B iedaļas P apakšiedaļu (21. daļa), Aģentūra, pārbaudot lidojuma nosacījumu apstiprinājuma pieteikumu šā pielikuma darbības jomā ietilpstošam gaisa kuģim:

1) ja lidojuma nosacījumu pieteikums ir saistīts ar 21.L.A.25. punktā minētajām atbilstības pierādīšanas darbībām attiecībā uz gaisa kuģi, kuram ir tipa sertifikāts vai kuram tādu ir plānots iegūt, – nodrošina projekta kritisko pārskatīšanu un fiziski pārbauda un novērtē gaisa kuģi, lai pārliecinātos, ka gaisa kuģis spēj veikt drošus lidojumus un var droši veikt izmēģinājuma lidojumus;

2) ja lidojuma nosacījumu pieteikums ir saistīts ar 21.L.A.44. punktā minētajām atbilstības pierādīšanas darbībām attiecībā uz gaisakuģi, kuram ir projekta sertifikāts vai kuram tādu ir plānots iegūt, – fiziski pārbauda un novērtē gaisa kuģi, lai pārliecinātos, ka gaisa kuģis spēj veikt drošus lidojumus un var droši veikt izmēģinājuma lidojumus;

3) ja lidojuma nosacījumu pieteikums ir saistīts ar būtiskā 21.L.A.66. punkta grozījumā minētajām atbilstības pierādīšanas darbībām, 21.L.A.85. punktā minēto papildu tipa sertifikātu vai 21.L. A.206. punktā minēto būtisko remontu, – pamatojoties uz 21.L.B.83., 21.L.B.102. un 21.L. B.203. punktā veikto izvērtējumu, nosaka vajadzību veikt gaisa kuģa fizisku pārbaudi un novērtēšanu un nodrošināt projekta kritisko pārskatīšanu, lai pārliecinātos, ka gaisa kuģis spēj veikt drošus lidojumus un var droši veikt izmēģinājuma lidojumus;

4) ja lidojuma nosacījumu pieteikums ir saistīts ar būtiskā 21.L.A.108. punkta grozījumā minētajām atbilstības pierādīšanas darbībām vai 21.L.A.227. punktā minēto būtisko remontu, – pamatojoties uz 21.L.B.121. un 21.L.B.221. punktā veikto izvērtējumu, nosaka vajadzību veikt gaisa kuģa fizisku pārbaudi un novērtēšanu, lai pārliecinātos, ka gaisa kuģis spēj veikt drošus lidojumus un var droši veikt izmēģinājuma lidojumus.

b) Ja Aģentūra gūst pierādījumus, kas norāda, ka gaisa kuģis varētu nebūt spējīgs izpildīt drošu lidojumu, Aģentūra sagatavo atzinumu saskaņā ar 21.L.B.21. punktu";

d) regulā iekļauj šādu R apakšiedaļu:

"R APAKŠIEDAĻA. GAISA KUĢA ATBILSTĪBAS APLIECINĀJUMS UN AUTORIZĒTI IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTI (*EASA* 1. VEIDLAPA) DZINĒJIEM, PROPELLERIEM UN TO DAĻĀM, KAS ATBILST PROJEKTA ATBILSTĪBAS DEKLARĀCIJAI

21.L.B.251. **Uzraudzība**

a) Kompetentā iestāde uzrauga fiziskas un juridiskas personas, kas izdod atbilstības apliecinājumus (*EASA* 52.b veidlapa) vai autorizētus izmantošanas sertifikātus (*EASA* 1. veidlapa) saskaņā ar šā pielikuma A iedaļas R apakšiedaļu, lai pārbaudītu fiziskas vai juridiskas personas nepārtrauktu atbilstību A iedaļas piemērojamām prasībām un 21.L.B.15. punkta c) un d) apakšpunktā noteikto drošības pasākumu īstenošanai.

b) Uzraudzība ietver katra jauna gaisa kuģa, dzinēja, propellera vai daļas, kas tiek ražoti pirmo reizi, tāda pirmā izstrādājuma pārbaudi, par kuru fiziska vai juridiska persona ir izdevusi atbilstības apliecinājumu (*EASA* 52.b veidlapa) vai autorizētus izmantošanas sertifikātus (*EASA* 1. veidlapa), un, kā to atbilstoši 21.L.B.252. punktam nosaka uzraudzības programma, šīs fiziskās vai juridiskās personas ražoto gaisa kuģu, dzinēju, propelleru un daļu turpmākās pārbaudes.

21.L.B.252. **Uzraudzības programma**

a) Kompetentā iestāde izveido un uztur uzraudzības programmu, lai nodrošinātu atbilstību 21.L.B.251. punktam. Uzraudzības programmā ņem vērā fiziskās vai juridiskās personas specifiku, to darbību sarežģītību un iepriekšējo uzraudzības darbību rezultātus, un tās pamatā ir saistīto risku novērtējums. Katrā uzraudzības plānošanas ciklā iekļauj:

1) novērtējumus, revīzijas un pārbaudes, tai skaitā attiecīgi:

i) ražošanas kontroles sistēmas novērtējumus un procesa revīzijas;

ii) ražojumu revīzijas fiziskas vai juridiskas personas tvērumā esošo ražojumu un daļu paraugiem;

iii) veiktā darba izlases veidošanu; un

iv) neizziņotas pārbaudes;

2) juridiskās vai fiziskās personas un kompetentās iestādes sasauktās sanāksmes, ko rīko, lai abas puses būtu pastāvīgi informētas par nozīmīgajiem jautājumiem.

b) Uzraudzības programmā iekļauj informāciju par datumiem, kad jāveic novērtējumi, revīzijas, pārbaudes un jārīko sanāksmes, un datumiem, kad faktiski notikušas attiecīgās novērtēšanas, revīzijas, pārbaudes un sanāksmes.

c) Piemēro uzraudzības plānošanas ciklu, kas nepārsniedz 24 mēnešus.

d) Neatkarīgi no c) apakšpunkta uzraudzības plānošanas ciklu var pagarināt līdz 36 mēnešiem, ja kompetentā iestāde ir konstatējusi, ka iepriekšējo 24 mēnešu laikā:

1) fiziskā vai juridiskā persona ir pierādījusi, ka tā spēj lietpratīgi noteikt aviācijas drošības apdraudējumus un pārvaldīt ar tiem saistītos riskus;

2) fiziskā vai juridiskā persona ir pierādījusi, ka tā pastāvīgi ievēro 21.L.A.273. punktu un pilnībā kontrolē visas pārmaiņas ražošanas vadības sistēmā;

3) nav izdoti 1. līmeņa atzinumi;

4) visas koriģējošās darbības ir īstenotas kompetentās iestādes apstiprinātajā vai pagarinātajā termiņā, kā noteikts 21.L.B.21. punktā.

e) Neatkarīgi no c) apakšpunkta uzraudzības plānošanas ciklu var vēl pagarināt līdz ne vairāk kā 48 mēnešiem, ja papildus d) apakšpunkta nosacījumiem fiziskā vai juridiskā persona ir izveidojusi un kompetentā iestāde ir apstiprinājusi iedarbīgu, pastāvīgu sistēmu kompetentās iestādes pastāvīgai informēšanai par fiziskās vai juridiskās personas drošības rādītājiem un atbilstību normatīvajām prasībām.

f) Uzraudzības plānošanas ciklu var saīsināt, ja tiek pierādīts, ka fiziskās vai juridiskās personas drošības rādītāji ir pazeminājušies.

g) Pabeidzot katru uzraudzības plānošanas ciklu, kompetentā iestāde izdod ieteikuma ziņojumu par fiziskās vai juridiskās personas darbību turpināšanu, kurā atspoguļoti uzraudzības rezultāti.

21.L.B.253. **Uzraudzības darbības**

a) Kompetentā iestāde, pārbaudot fiziskās vai juridiskās personas atbilstību saskaņā ar 21.L.B.251. punktu un uzraudzības programmu, kas izveidota saskaņā ar 21.L.B.252. punktu:

1) sniedz par uzraudzību atbildīgajam personālam ieteikumus, kā veikt savas funkcijas;

2) veic novērtējumus, revīzijas un pārbaudes, un, ja nepieciešams, neizziņotas pārbaudes;

3) savāc nepieciešamos pierādījumus, kas būtu vajadzīgi, ja jāveic turpmākas darbības, tai skaitā 21.L.B.21. un 21.L.B.22. punktā noteiktie pasākumi;

4) informē fizisko vai juridisko personu par uzraudzības darbību rezultātiem.

b) Ja fiziskās vai juridiskās personas telpas ir izvietotas vairākās valstīs, kompetentā iestāde, kas nosaukta 21.L.2. punktā, var vienoties par to, ka uzraudzības uzdevumus veic tās(to) dalībvalsts(-u) kompetentā(-ās) iestāde(-es), kurā(-ās) izvietotas pārējās telpas, vai Aģentūra, ja telpas izvietotas trešā valstī. Visas fiziskās vai juridiskās personas, uz kurām attiecas šāda vienošanās, tiek informētas par šādas vienošanās esību un tās darbības jomu.

c) Lai kompetentā iestāde veiktu uzraudzības darbības telpās, kas izvietotas dalībvalstī, kura nav fiziskās vai juridiskās personas galvenā uzņēmējdarbības vieta, kompetentā iestāde pirms revīzijas uz vietas vai šādu telpu pārbaudes informē par to attiecīgās dalībvalsts kompetento iestādi.

d) Kompetentā iestāde apkopo un apstrādā visu informāciju, ko uzskata par nepieciešamu uzraudzības darbību veikšanai.

e) Ja kompetentā iestāde konstatē, ka fiziskā vai juridiskā persona, kas izdod atbilstības apliecinājumus (*EASA* 52.b veidlapa) vai autorizētus izmantošanas sertifikātus (*EASA* 1. veidlapa), neatbilst piemērojamām A iedaļas prasībām un saskaņā ar 21.L.B.15. punkta c) un d) apakšpunktu noteiktajām drošības pasākumu īstenošanas prasībām, kompetentā iestāde rīkojas saskaņā ar 21.L.B.21. un 21.L.B.22. punktu.”